

Tarih: 15.10.2009

Sayı: 2009/610

MALTEPE BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NA,

KONU: 3194 Sayılı İmar Kanununun 9'uncu maddesine göre Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca 27.08.2009 tarihinde onaylanarak 16.09.2009 tarihinden itibaren bir ay süreyle Maltepe Belediye Başkanlığı'nda askıya çıkarılan Maltepe Üniversitesi'ne ait 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'na itirazlarımız.

Askıdaki 27.08.2009 onay tarihli 1/1000 Ölçekli Maltepe Üniversitesi Uygulama İmar Planı'nın Açıklama Raporu'nda, plan kararlarının dayanağı olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca 27.01.1998 tarihinde onaylı 1/50 000 Ölçekli İstanbul Metropolitan Alan Alt Bölge Nazım Planı Değişikliği gösterilmiştir. Ancak, söz konusu 1/50 000 Ölçekli Nazım Plan ve Değişiklikleri, 1/100 000 Ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca 15.06.2009 tarihinde onaylanarak 17.07.2009 tarihinde ilan edilmesiyle geçerliliğini yitirmiştir. Buna karşın, itiraz konusu imar planı, eski tarihli ve yürürlüğü bulunmayan 1/50 000 Ölçekli Nazım Plan hükümleri dikkate alınarak onaylanmıştır. Bu nedenle, itiraz konusu 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı yasal dayanaktan yoksundur, YOK hükmündedir.

3194 Sayılı İmar Kanunu ve eki yönetmelik hükümleri ile diğer ilgili mevzuata göre, 1/100 000 ölçekli çevre düzeni planının onaylanarak yürürlüğe girmesinden sonra, eski tarihli üst ölçekli planların yürürlükten kalkması, ya da kademelenme ilişkisi söz konusu ise, alt ölçekli planın üst ölçekli plan kararlarına göre revize edilmesi gerekmektedir. 1/50 000 Ölçekli İstanbul Metropolitan Alan Alt Bölge Nazım Planı, gerek tür ve gerekse de ölçek olarak mevzuata göre plan kademelenmesinde yeri olmayan, 1/100 000 ölçekli çevre düzeni planının alt kademe planı olduğuna dair herhangi bir yasal düzenleme bulunmayan bir plandır. Mülga İmar ve İskan Bakanlığı'nca onaylandığı 1980 yılının koşullarına göre yapılmış ve yürürlüğe konulmuş, İstanbul'un eski üst ölçekli planıdır. Dolayısıyla da, bugünkü yasal mevzuat uyarınca İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca onaylanarak yürürlüğe konulan 1/100 000 Ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nın yürürlüğü ile birlikte hukuki ve teknik geçerliliğini yitirmiştir.

Bu açıklamalar ışığında, 1/100 000 Ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nın onaylanarak aleniyet kazandığı 17.07.2009 tarihinden sonra, eski tarihli ve geçersiz 1/50 000 Ölçekli Nazım Plan hükümleri uyarınca İmar Kanununun 9'uncu maddesine göre 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'nın Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca re'sen onaylanması yasal düzenlemeler ve hukuk karşısında geçersiz bir işlemdir.

İtiraz konusu imar planlarının, 1/100 000 Ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı doğrultusunda İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca yapımına başlanan ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına duyuruları yapılan 1/25 000 Ölçekli İstanbul Nazım İmar Planı'nın onaylanmasına müteakip ve bu plana uygun olarak hazırlanması gerektiği halde, hiçbir zorunluluk olmamasına rağmen Bakanlık tarafından aceleyle onaylanmasında kamu yararı bulunmamaktadır.

Bunların yanı sıra, 3194 Sayılı İmar Kanununun 9'uncu maddesine Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca re'sen onaylanarak yürürlüğe giren Maltepe Üniversitesi 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı ile uyumlu 1/5000 ölçekli nazım imar planının da aynı yasal yetki uyarınca onaylanarak askıya çıkarılması gerektiği halde, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca askıya çıkarılmamış olduğu tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle, itiraz konusu 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'nın hangi nazım imar planı kararına uygun olarak hazırlandığı ve onaylanarak askıya çıkarıldığı hususunda yasal bir boşluk oluşmuştur. Bu bakımdan, itiraz konusu 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'nın dayanağı olan herhangi bir aleniyet kazanmış 1/5000 ölçekli nazım imar planı bulunmamaktadır. Bu husus 3194 Sayılı İmar Kanununa açık aykırılık oluşturmaktadır.

Öte yandan, itiraz konusu imar planı ile "üniversite alanı" kullanımına ayrılan alanın önemli bir bölümü, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca 09.03.2005 tarihinde onaylı 1/5000 Ölçekli Büyükbakkalköy Çevresi Nazım İmar Planı'nda "Bölge Parkı" kullanımında kalmaktadır. Buna rağmen, itiraz konusu imar planı, yürürlükteki söz konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı'nı dikkate almadan, plansız alanlarda yapıldığı gibi halihazır harita üzerinde yapılmıştır. İlgili mevzuata göre "imar planı değişikliği" olarak hazırlanması gerektiği halde buna dikkat edilmediğinden ve plan değişikliğinde uyulacak şartlar yerine getirilmediğinden, itiraz konusu imar planı planlama esaslarına ve şehircilik ilkelerine aykırıdır.

Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin 27'nci maddesi, imar planı değişikliklerinde uyulması gereken esasları belirlemiş bulunmaktadır. Buna göre, imar planındaki bir sosyal altyapı alanının kaldırılması ya da küçültülmesi halinde, eksilen alan kadar eşdeğer alanın hizmet bölgesi içinde ayrılması gerekmektedir. İtiraz konusu imar planı ile, 09.03.2005 onay tarihli 1/5000 Ölçekli Büyükbakkalköy Çevresi Nazım İmar Planı'nda "bölge parkı" kullanışı kaldırılmış ve yerine "üniversite alanı" kullanışı getirilmiştir. Sosyal altyapı alanını azaltıcı değişiklik

yapılırken anılan Yönetmelik hükmünün gerekleri yerine getirilmemiştir. Bu durum planlama esaslarına aykırıdır.

Ayrıca, 1/5000 Ölçekli Büyükbakkalköy Çevresi Nazım İmar Planı'na göre "Bölge Parkı" kullanımında kalan alan bütünü için İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca "Maltepe Bölge Parkı Fikir Projesi Yarışması" düzenlenmiş olup, Odamızca da jüri üyesi görevlendirilen söz konusu yarışma sonucunda bir proje uygulanmak üzere derece almıştır.

600 hektar yüzölçümlü alanı kapsayan söz konusu Bölge Parkı'nın Maltepe ve çevresi için yaşamsal önemde bir aktif yeşil alan olduğu ve benzer özellikte yeşil alanlar oluşturulmasının yoğun yapılaşmalar nedeniyle neredeyse imkansız olduğu da dikkate alındığında, Maltepe Bölge Parkı'nın yarışma projesi doğrultusunda korunması ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca uygulanmasının önemi daha net anlaşılacaktır. Oysa, yarışma projesi ile Bölge Parkı bütünü içinde tasarlanmış olan bir kısım alan itiraz konusu imar planı tarafından üniversite alanına dahil edilmiş olup, bu husus İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından düzenlenen fikir projesi yarışmasının da kadük hale gelmesine sebep oluşturmaktadır.

Yukarıda açıklanan hususlar çerçevesinde, plan kademelenmesi ilkesi ile imar planı değişikliklerinde uyulacak esaslara aykırı olarak 3194 Sayılı İmar Kanununun 9'uncu maddesine göre Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca 27.08.2009 tarihinde onaylanan, sosyal altyapı alanlarını azaltıcı nitelikteki Maltepe Üniversitesi 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'na 3194 Sayılı İmar Kanununun 9'uncu maddesi uyarınca yasal haklarımız saklı kalmak kaydıyla itirazlarımızı sunar, gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla,

Tayfun KAHRAMAN
Şube Sekreteri